

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

Den 11. maj 2016

Samlenotat for Rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 30.-31. maj 2016

Ungdom

Punkt 1: Rådskonklusioner om ungdomssektorens rolle i en integreret og tværsektoriel tilgang til forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme blandt unge.

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 2)

Punkt 2: Ungdomspolitikken og ungdomssektorens rolle i en integreret tilgang til støtte for unge i deres identitetsudvikling

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 5)

Uddannelse

Punkt 3: Rådskonklusioner om udvikling af mediekundskab og kritisk tænkning gennem uddannelse

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 7)

Punkt 4: Moderniseringsdagsordenen for Videregående Uddannelser i Europa

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *udveksling af synspunkter*

(s. 10)

Punkt 1: Rådskonklusioner om ungdomssektorens rolle i en integreret og tværsektoriel tilgang til forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme blandt unge.

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé:

Formandskabet opfordrer medlemsstaterne og Europa-Kommissionen til i fællesskab at styrke ungdomssektorens bidrag til arbejdet med at modvirke radikaliserings og voldelig ekstremisme blandt visse unge. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

2. Baggrund

På baggrund af den seneste tids begivenheder med terrorangrebene i Belgien, Frankrig og Danmark ønsker det nederlandske formandskab, at også ungdomskulturen bidrager til at bekæmpe radikaliserings og bevare den sociale stabilitet og sikre en positiv identitetsudvikling blandt unge. Det ligger i direkte forlængelse af Paris-erklæringen af 17. marts 2015 om fremme af medborgerskab og de fælles værdier om frihed, tolerance og ikke-diskrimination.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at understrege, at ungdomssektoren og de unge selv gennem deres frivillige arbejde spiller en afgørende rolle i processen med at modvirke radikaliserings og ekstremistiske tendenser, ikke mindst i de tidlige faser, ved at støtte unge i deres udvikling, fremme demokratiske principper og værdier og aktivt medborgerskab.

På den baggrund opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til i fællesskab inden for deres respektive kompetenceområder:

- At fremme effektivt og velafstemt samarbejde mellem ungdomssektoren, uddannelsessektoren og eventuelt andre sektorer og udvikle fælles redskaber, foranstaltninger og udveksling af eksempler på god praksis for at håndtere radikaliseringsstilfælde
- At anerkende og styrke ungdomssektoren i dens rolle med hensyn til at støtte unge, så de ledes på rette vej til voksenlivet og finder deres plads i samfundet, og med hensyn til at skabe et sikkert miljø for unge, så de kan udvikle deres identitet
- At øge samarbejdet på europæisk plan om udveksling af viden og praksis ved at arbejde sammen i EU-sammenhæng
- At udvikle vejledende principper for etablering af sammenslutninger eller netværk for en integreret og tværsektoriel tilgang og dermed lære at samarbejde på en effektiv, velafstemt og sammenhængende måde
- At fremme udviklingen af en dialog og effektive modfortællinger for at støtte forældre, søskende, jævnaldrene og andre, der er i regelmæssig kontakt med unge, der er i risiko for voldelig radikaliserings

- At fremme demokratiske værdier og aktivt medborgerskab gennem forskellige former for ungdomsarbejde, herunder interkulturel og interreligiøs dialog, og fremme respekten for kulturel mangfoldighed samt anfægtelse af ideologier og alle former for forskelsbehandling
- At fremme uddannelse af ungdomsarbejdere og udvide deres interkulturelle kompetencer, så de kan håndtere spørgsmål vedrørende voldelig ekstremisme og terrorisme og er i stand til at identificere symboler og retorik, der kan kædes sammen med voldelig ekstremisme
- At støtte de unge i deres bestræbelser på at styrke deres mediekendskab og kritisk tænkning under anvendelse af en tværsektoriel tilgang, f.eks. gennem samarbejde mellem ungdomssektoren og skoler, hvilket kan bidrage til at forhindre rekruttering af disse unge til voldelige aktiviteter gennem jævnaldrendes indflydelse og sociale medier
- At udvikle uddannelsesmoduler for ungdomsarbejdere, hvor det er hensigtsmæssigt, som et grundlag for undervisningsmateriale, der skal anvendes på nationalt, regionalt og lokalt plan, for at sikre, at ungdomsarbejde tilføres tilstrækkelig tidssvarende viden og bevidsthed samt tilstrækkelige tidssvarende værktøjer og færdigheder
- At fremme gruppeseminarer for ungdomsarbejdere, eksperter, politiske beslutningstagere og forskere for at muliggøre udveksling af bedste praksis og oplysninger om, hvordan spørgsmålet om radikaliseringsbedst kan tackles.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på ungdomsområdet, jf. TEUF art. 165, respekteres fuldt ud i rådskonklusionerne.

6. Gældende dansk ret

Forslaget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og de forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 9. maj 2016.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre medlemsstater forventes at støtte vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. I den nuværende situation med en stigende radikaliserings blandt visse unge er det af afgørende betydning, at medlemsstaterne og EU i fælleskab og sammen med de unge selv modvirker tendenserne til voldelig ekstremisme.

11. Tidligere fremlæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 2: Ungdomspolitikken og ungdomssektorens rolle i en integreret tilgang til støtte for unge i deres identitetsudvikling

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Baggrund

På baggrund af den seneste udvikling i Europa med det stigende antal migranter og de deraf følgende udfordringer for medlemslandene ønsker formandskabet en diskussion om, hvordan ungdomspolitikken kan medvirke til at støtte de unge i at udvikle en positiv identitet og interkulturel bevidsthed.

2. Formål og indhold

For at unge i Europa kan vokse op under trygge forhold og udvikle sig personligt kræves en række betingelser opfyldt, bl.a. tæt samarbejde og netværk mellem de forskellige aktører inklusive de unge selv, forældre, søskende, sportsklubber, ugearbejdere, lærere og ledere i lokalsamfundene. På det ungdomspolitiske område kræver det en mere integreret og tværsektoriel tilgang, som stiller krav om gennemsigtighed i rollefordelingen, at man deler bekymringer og relevant information med hinanden, at indsatsområderne koordineres, at der sørges for uddannelse og træning af de unge i deres frivillige arbejde, og at der dannes alliancer på tværs både vertikalt og horisontalt mellem aktørerne.

Formandskabet lægger derfor op til en drøftelse blandt ministrene af, hvilke betingelser og hvilken støtte der bør etableres i regi af de nationale politikker på ungdomsområdet for at etablere integrerede netværk af aktører omkring unge. Samtidig efterspørges der eksempler på god praksis på dette område og en udveksling af synpunkter på, hvordan samarbejdet mellem medlemsstaterne og EU kan bidrage til at fremme dannelsen af sådanne integrerede netværk, der bygger på en positiv identitetsudvikling blandt unge.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på ungdomsområdet, jf. TEUF art. 165, respekteres fuldt ud.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og det forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 9. maj 2016.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre medlemsstater forventes at deltage i debatten og støtte aktivt op om at lade det ungdomspolitiske område spille en vigtig og synlig rolle i indsatsen for at opbygge en positiv selvstændighedskultur blandt unge og på den måde modvirke tendenserne til marginalisering og radikalisering.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil deltage aktivt i debatten. Det er vigtigt at fremme udviklingen af en positiv selvopfattelse blandt unge via integrerede netværk med deltagelse af alle relevante aktører på det ungdomspolitiske område inklusive de unge selv. Regeringen vil derfor støtte kommunerne i deres bestræbelser på at involvere unge i det lokale demokrati, fx via oprettelse af kommunale ungdomsråd, formulering af kommunale ungdomspolitikker og støtte til det lokale foreningsliv via folkeoplysningsloven.

10. Tidligere fremlæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 3: Rådskonklusioner om udvikling af mediekundskab og kritisk tænkning gennem uddannelse

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: Rådskonklusionerne har til formål at styrke fokus på udviklingen af mediekundskab og kritisk tænkning inden for uddannelse på alle niveauer, herunder gennem et forøget fokus på digital kompetence og medborgerskabskompetencer. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Baggrunden for rådskonklusionerne er Paris-erklæringen af 17. marts 2015 om fremme af medborgerskab og de fælles værdier om frihed, tolerance og ikke-diskrimination gennem uddannelse, der var resultatet af det uformelle undervisningsministermøde i Paris.

Ministermødet blev afholdt som en reaktion på terrorangrebene i Paris og København i starten af 2015. Det fremgår endvidere af Den Fælles Rapport om implementeringen af ET 2020-strategirammen, vedtaget af ministerrådet for uddannelse i november 2015, at opfølgning på Paris-erklæringen er en nøgleprioritet i den nye arbejdsproces 2015-2020. Endelig skal rådskonklusionerne også ses i lyset af de seneste terrorangreb i Paris i november 2015 og Bruxelles i marts 2016.

3. Formål og indhold

Det nederlandske formandskab har fremlagt et forslag til rådskonklusioner med det formål at styrke fokus på uddannelsesområdet betydning for udviklingen af mediekundskab og kritisk tænkning.

Rådskonklusionerne peger på, at mediekundskab, dvs. alle de tekniske, kognitive, sociale og kreative kapaciteter, der kræves for at kunne interagere og have en kritisk forståelse for alle former for medier, er af stigende betydning, ligesom det har sammenhæng til aktivt engagement i det demokratiske liv, selvstændig dømmekraft, evnen til at reflektere over egne handlinger og derigennem styrke unge menneskers modstandskraft over for ekstremistiske budskaber og misinformation. Digital kompetence er et væsentligt element heri.

Mediekundskab omfatter dog også andre nøglekompetencer, herunder sociale og medborgerskabskompetencer, som har klar sammenhæng til kritisk tænkning, men også kulturel bevidsthed og udtryk. Rådskonklusionerne anerkender, at digital kompetence i stigende grad er nødvendigt, og alligevel mangler et alarmerende højt antal mennesker stadig et grundlæggende niveau heri. Ud over fordelene, som internettet og sociale medier kan give, er der også en række potentielle farer forbundet med det, særligt i forhold til skadeligt indhold for børn og unge, hvortil kommer bl.a. online-grooming og mobning på nettet. De seneste terroranslag i Europa og anden voldelig ekstremisme har særligt skabt bekymring for de uanede muligheder for spredning af had og voldelige budskaber via internettet og sociale medier blandt utilfredse og sårbare unge.

Rådskonklusionerne fastslår, at uddannelse spiller en vigtig rolle i at gøre unge til mediekundige og ansvarlige medborgere, og et centralt element heri er at bibringe unge mennesker Europas grundlæggende værdier, et åbent tankesæt, evnen til at tænke kritisk og selvstændigt, at udøve sund dømmekraft og modstå indoktrinering og ekstremistiske budskaber. Det er væsentligt, at uddannelse på alle niveauer er på højde med disse udviklinger og giver eleverne de nødvendige kompetencer til at tilgå, fortolke og anvende information og andet medieindhold, særligt via internettet og sociale medier, på en sikker og ansvarlig måde.

I rådskonklusionerne inviteres medlemsstaterne – med respekt for subsidiaritet – bl.a. til:

- At opmuntre til, at der gives tilstrækkelig opmærksomhed til at udvikle mediekundskab og kritisk tænkning inden for uddannelse på alle niveauer, herunder gennem medborgerskabs- og medieundervisning.
- At søge at forøge det digitale kompetenceniveau blandt elever og studerende i alle aldre som vigtig forudsætning for at styrke deres evne til at deltage aktivt i det demokratiske liv i de moderne samfund, såvel som at styrke deres beskæftigelsesegnethed.
- At opfordre til socialt sikre læringsmiljøer, både online og offline, hvor kontroversielle spørgsmål åbent kan diskuteres, og ytringsfriheden bevares, og styrke undervisningspersonalets evne til at indlede og moderere sådanne diskussioner.
- At støtte undervisningspersonale og skoleledere på alle uddannelsesniveauer til at udvikle deres egne digitale kompetencer gennem grund- og efteruddannelse sammen med de pædagogiske færdigheder, der er nødvendige for at bruge nye teknologier og åbne uddannelsesressourcer i deres undervisning, og til at forholde sig til mediekundskab og kritisk tænkning på en effektiv måde i forhold til elever med alle aldre og baggrunde.
- At styrke dialogen, samarbejdet og partnerskaberne mellem uddannelsessektoren og mediesektoren – herunder journalister – såvel som andre relevante interessenter, herunder civilsamfundet og ungdomsorganisationer, idet en effektiv udvikling af mediekundskab og kritisk tænkning kræver en mangespektret tilgang, og ihukommende den vigtige rolle, som ikke-formel og uformel læring spiller i denne sammenhæng.
- At opmuntre innovative, kreative og deltagende måder til at udvikle mediekundskab og kritisk tænkning i uddannelse.
- At gøre fuldt brug af alle relevante EU-programmer for at understøtte disse indsatser.

I rådskonklusionerne inviteres medlemsstaterne og Kommissionen, inden for deres respektive ansvarsområder, til:

- Inden for ET 2020-strategirammen at fortsætte med at fremme peer-læring, herunder gennem indsamling og spredning af god praksis inden for mediekundskab og kritisk tænkning, idet der gives særlig opmærksomhed til effektivt at nå ud til udsatte elever og dem, der er i risiko for marginalisering.
- At sikre sammenhæng i politikken på EU-niveau inden for mediekundskab, således at det ekspertarbejde, der foregår inden for forskellige relevante politikområder såsom uddannelse, ungdom, kultur og audiovisuel politik, såvel som inden for antiterror, er komplementært, samtidig med at der tages højde for de særlige forhold på uddannelsesområdet.

- At støtte medlemsstaterne i deres indsatser for at udstyre undervisningspersonale med de færdigheder og redskaber, der er nødvendige for at adressere mediekundskab og kritisk tænkning på en effektiv måde med elever af alle aldre og baggrunde.
- At fortsætte samarbejdet med og forholde sig til det arbejde, der er gjort, i andre multilaterale fora såsom Europarådet, UNESCO og OECD, da udfordringerne krydser grænser og påvirker lande både inden for og uden for EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet jf. TEUF art. 165 og art. 166 respekteres fuldt ud i rådskonklusionerne.

6. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og de forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 9. maj 2016.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre medlemsstater forventes at støtte vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Det er vigtigt, at børn og unge er fortrolige med mediernes virkemidler, og at de gennem evnen til kritisk tænkning kan genkende og forholde sig selvstændigt til propaganda og ekstremistiske budskaber, når de møder dem.

11. Tidligere fremlæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 4: Moderniseringsdagsordenen for Videregående Uddannelser i Europa

- KOM-dokument foreligger ikke

- udveksling af synspunkter

- nyt notat

1. Baggrund

I 2011 blev EU dagsordenen for modernisering af de videregående uddannelser vedtaget. Dagsordenen har fungeret som strategisk ramme for Kommissionens arbejde på uddannelsesområdet de seneste fire år. Hovedprioriteterne har hidtil været:

- Større andel af ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse – EU's mål er 40 % af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse
- Forbedre kvalitet og relevans
- Øget internationalt samarbejde og mobilitet
- Styrke videnstrekanten (uddannelse, forskning og innovation)
- Sikre effektiv finansiering og governance

Kommissionen vurderer dog i lyset af den udvikling, der har været på det videregående uddannelsesområde de seneste år, at der er behov for at sikre dagsordenens fortsatte relevans. Til det formål har været gennemført en konsultation blandt medlemslandene og andre centrale aktører. Kommissionen præsenterer på rådsmødet konklusionerne fra denne konsultation.

2. Formål og indhold

Formålet med den politiske debat er at give undervisningsministrene mulighed for at give input til Kommissionens arbejde med opdatering af den nuværende dagsorden for modernisering af videregående uddannelser fra 2011.

I den forbindelse har det hollandske formandskab udarbejdet et debatoplæg til at styre drøftelserne på mødet. Debatoplægget er struktureret om 3 hovedemner:

- *Øget relevans af de videregående uddannelser gennem en stærkere kobling til arbejdsmarkedet*
Videregående uddannelsesinstitutioner skal ruste studerende til at indgå på arbejdsmarkedet med de kompetencer og færdigheder som efterspørges. Dette blandt andet gennem større interaktion med aftagerne.
- *Skabelse af aktive medborgere med fokus på social- og civilsamfundskompetencer*
Videregående uddannelser skal medvirke til at skabe studerende som ikke blot kan tilgå arbejdsmarkedet men også indgå i samfundet som aktive og kritisk reflekterende medborgere.
- *Undervisere på videregående uddannelsers ændrede rolle*
Underviserne på de videregående uddannelser skal have de nødvendige kompetencer til at kunne sikre uddannelser af høj kvalitet. Dette kræver blandt andet et større fokus på anerkendelse af værdien af undervisning.

Samtlige punkter er ledsaget af de væsentligste resultater fra Kommissionens konsultation blandt centrale aktører på området.

Tre landes ministre er inviteret til kort i hver sin runde at præsentere et konkret eksempel på et politisk initiativ eller projekt, som de andre ministre derefter kan reagere på. Hvert land kan reagere på et af de tre hovedemner.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

6. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser og forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

7. Høring

Sagen blev drøftet på møde i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 9. maj 2016.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre medlemsstater forventes at deltage i debatten.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil deltage aktivt i debatten. Der vil blive givet indlæg til drøftelsen om relevans af videregående uddannelser, hvor man vil tilslutte sig vigtigheden af dette emne og fremhæve konkrete danske tiltag på området.

10. Tidligere fremlæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.